

Асоциация на Българските Застрахователи

Актуални въпроси и предизвикателства пред българското застраховане

Константин Велев

ВУЗФ, 27 май 2020 г.

Съдържание:

I. 2019 г. – добра година за застрахователния сектор

II. Неочакваната криза - COVID-19 и нейните предизвикателства

III. Големите проекти във фокус през 2020 г.:

III. 1. Методика за определяне на размера на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, вследствие на телесно увреждане или смърт при ПТП

III. 2. Въвеждане на бонус-малус система при формиране на застрахователните премии по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“

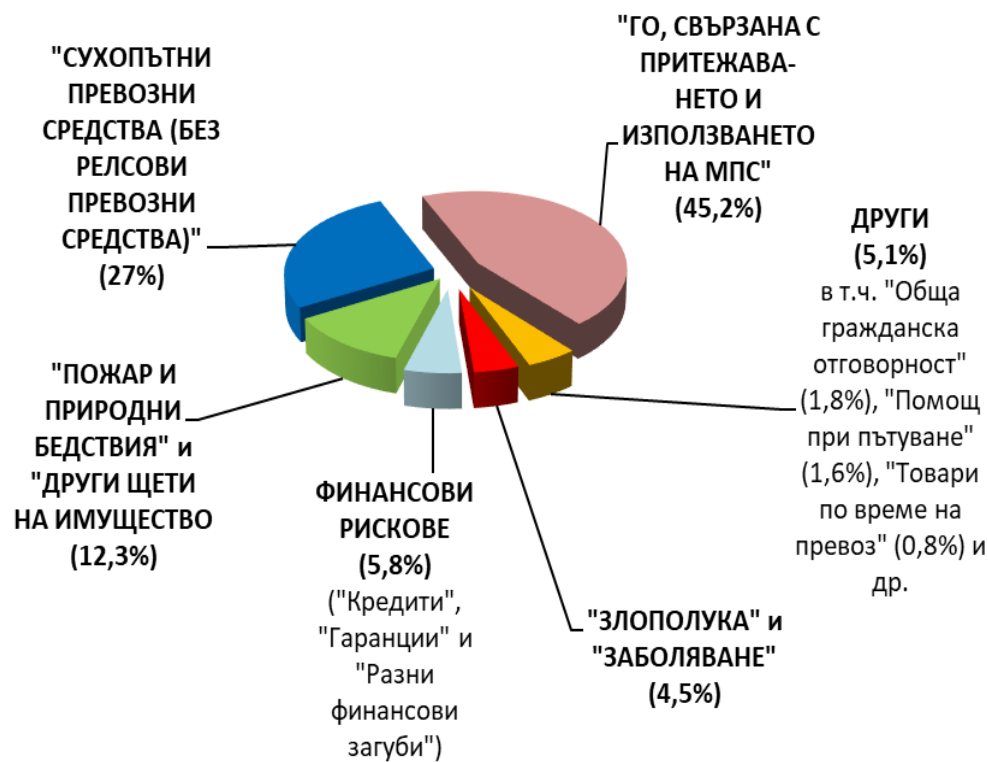
2019 г. – добра година за застрахователния сектор

- През 2019 г. продължи тенденцията на пазарен растеж в премийния приход – 14.8 % спрямо 2018 г. Премийен приход за 2019 г. - 2.91 млрд. лв. По-значителен ръст в общото застраховане – 15.5 % и по-умерен в животозастраховането – 11.4 %.
- Значително подобряване на пазарния технически резултат в общото застраховане: брутен – 327 млн. лв. и нетен 225 млн. лв., вкл. по застраховка Гражданска отговорност – 94.5 млн. лв. брутен и 72 млн. лв. нетен резултат.
- Компаниите от застрахователния сектор реализират печалба в размер на 147.6 млн. лв. (119 млн. лв. в общото застраховане и 28.6 млн. лв. в животозастраховането).

2019 г. – добра година за застрахователния сектор

Общо застраховане Класове застраховки (дялове в %)

- 82.9 % дял на общото застраховане от пазара, като над 72 % от него се пада на автомобилните застраховки.
- През 2019 г. пазарът расте по всички основни линии бизнес. Основен двигател на ръста в общото застраховане е автомобилния бизнес (ГО на МПС с 16.4 % ръст и Каско с 5.6 % ръст). Сериозно се увеличава премиения приход и по застраховките Помощ при пътуване (161%) и Финансови рискове (260%).

2019 г. – добра година за застрахователния сектор

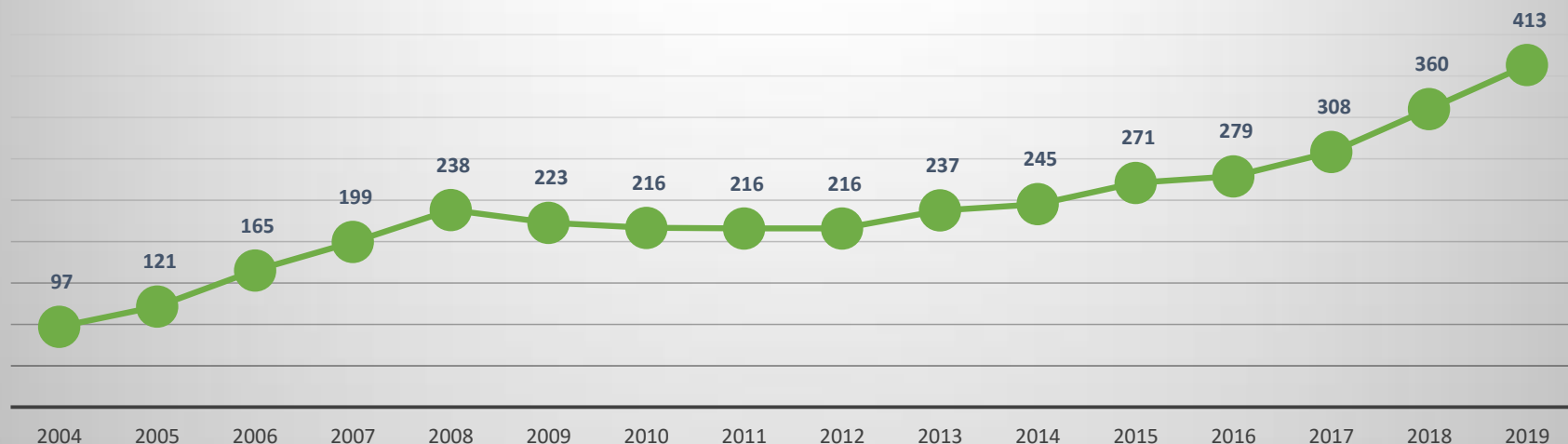
Животозастраховане Класове застраховки (дялове в %)

- 17.1 % е делът от пазара на животозастраховането.
- Спрямо 2018 г. - ръст от 11.4 %, три пъти над ръста, постигнат през предходната година.
- Забележително развитие на здравните застраховки с 54.3% прираст.
- Ръстът в застраховките „Живот, свързани си инвестиционен фонд“ (18.3 %) показва окончателно преодоляване на травмите от предходната криза.

2019 г. – добра година за застрахователния сектор

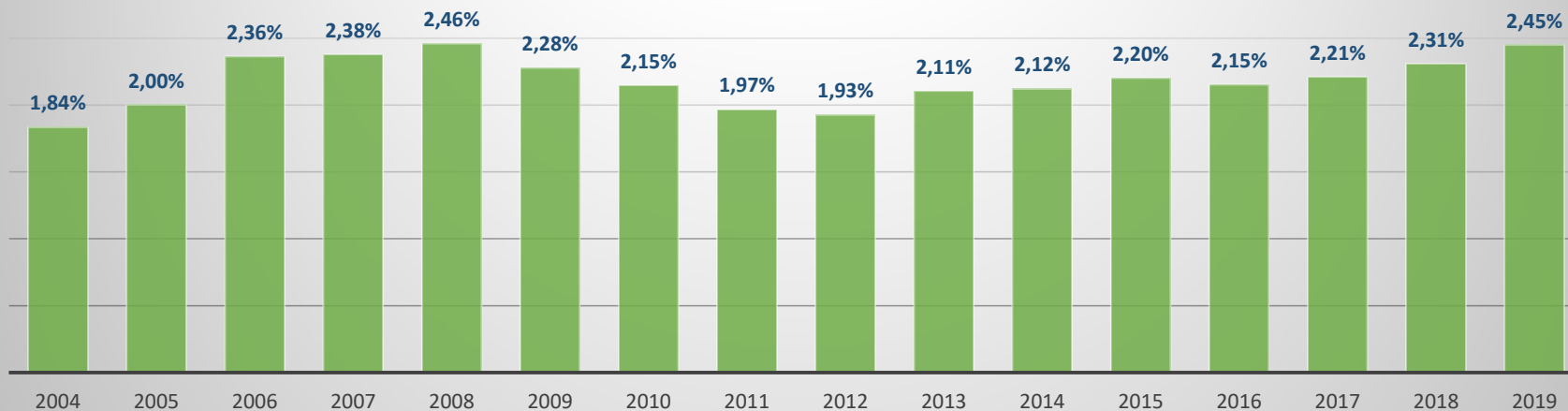
Плътност - национален пазар
(лв./гл. от населението)
2004 г. – 2019 г.

- Застрахователната плътност през 2019 г. отбелязва най-висок ръст през последните 15 години.
- Тенденцията в повишаването на средните цени по най-масовата застраховка за пазара – „Гражданска отговорност на автомобилистите“ през последните години влияе на този показател.

2019 г. – добра година за застрахователния сектор

Проникване - национален пазар 2004 г. – 2019 г.

- Едва през 2019 г. почти достигнахме нивото отпреди миналата криза – 2008 г.
- По този показател оставаме на най-ниските нива в Европейския съюз (средно за Европа – 7.5 % по данни на Insurance Europe за 2018 г.)

Неочакваната криза COVID-19

Застрахователите в извънредно положение:

- Застрахователният сектор не прекъсна работа и остана на първа линия в обслужването на клиентите.
- Спешни промени в организацията на работа на застрахователните компании:

- промени в процесите на обслужване на клиентите, наложени от изискванията за социална дистанция,

- реорганизация на вътрешните процеси в условията на силно ограничен състав на място в офисите и дистанционно работещи служители и кризисни мерки за предпазване на служителите и клиентите,

- промени в начина на взаимодействие със застрахователните посредници,

- промени в културата на комуникация и поведение с клиенти и посредници,

- изменения в плановете за продължаване на дейността.

Неочакваната криза COVID-19

Непосредствени отражения в развитието на бизнеса в извънредното положение:

- Намаляване на премиения приход по някои линии бизнес, като следствие от силно негативното отражение на кризата върху определени сектори на икономиката и клиентски групи:
 - застраховки Помощ при пътуване и други застраховки, свързани с туристическия сектор и повлияни от преустановяването на пътуванията и транспортните връзки;
 - застраховка „Каско“ на МПС, повлияно от бързия спад в продажбите на фабрично нови автомобили – спадът за България само за м. април 2020 спрямо м. април 2019 г. е 72.6 %, а от началото на годината – 40.9 % спрямо същия период на 2019 г.;
 - животозастраховане и други линии бизнес, като резултат от понижаването на доходите на населението и свиването на потреблението.
- Умерено понижаване на събираемостта на премиите поради спазването на ограниченията за социална дистанция и невисоката популярност на дистанционните възможности за плащане (он-лайн плащания с карти, Easy-Pay, E-Pay и други).
- Натиск върху стойността на инвестициите в дялове, акции и други ценни книги – посилен в първия месец на кризата с частично възстановяване на позициите след това.

Неочакваната криза COVID-19

Очаквания за дългосрочни проявления на кризата за застрахователния бизнес:

- Мащабът на кризата е все още неясен в пълнота и зависи от медицинските ѝ аспекти: овладяване на ситуацията у нас и в Европа, потенциалното развитие на втора и следващи вълни, решенията на държавите за реакция при следващи вълни и т.н.
- Застраховането ще следва развитието на общата икономическа ситуация в страната и в Европа в резултат на кризата, както и темпа на възстановяване на икономиката:

- Общата криза в икономиката ще рефлектира и в застраховането: прогнозите са за спад през 2020 г. на БВП на България са много разнопосочни: от 3 % до 7 % с тенденция към влошаване от по-ранните към по-актуалните прогнози. Прогнозите за бързо възстановяване през 2021 г. са твърде оптимистични. (Световна Банка - ръст на БВП на България с 3.9 %, МВФ – 4-6%, МФ-7%). По-скоро ще следваме тренда на предходната криза.

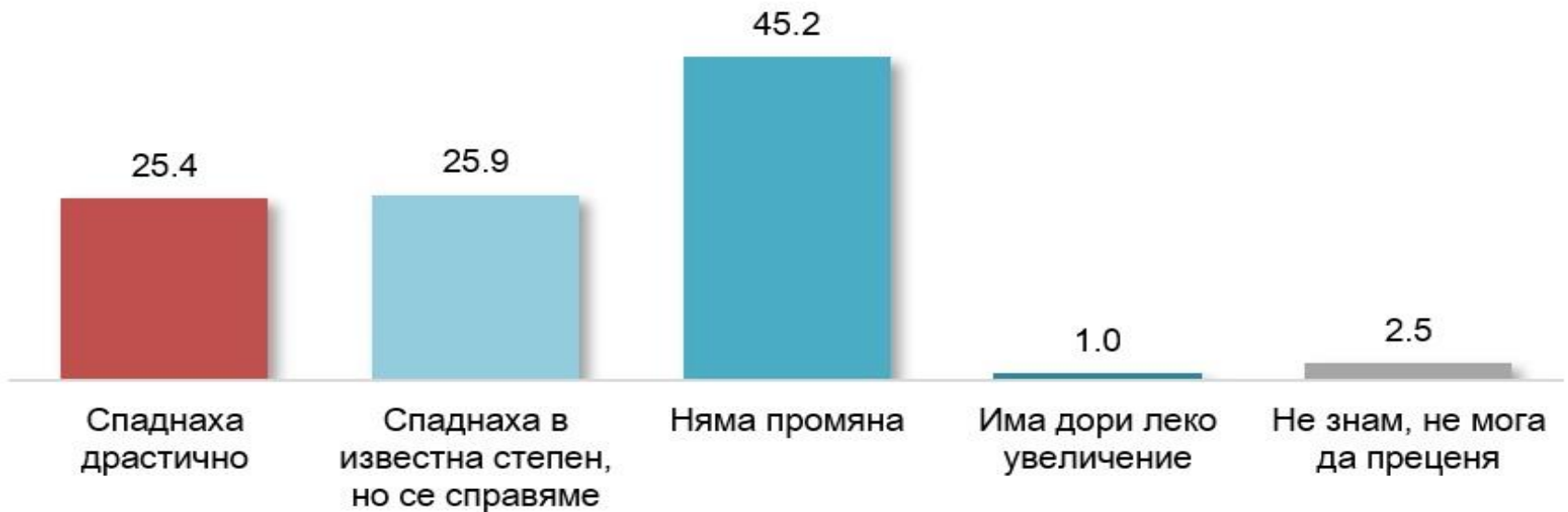
- Очаквани фалити, особено в малкия и среден бизнес.

- Повишаване на безработицата и понижаване на доходите на населението: 6.7 % към края на март, 8.9 % към края на април спрямо 5.9 % в края на 2019 г. Над 110 хил. души са безработните в резултат на кризата по данни към края на април 2020 г. Други мерки на работодателите с временно или по-трайно отражение върху доходите: намаляване на възнаграждения, неплатен отпуск на служители, преминаване на непълнен работен ден и други.

Неочакваната криза COVID-19

Влияние на кризата върху доходите на домакинствата:

Как бихте оценили вашите доходи през последните два месеца? (%)

База: Граждани

Източник: Национално представително проучване на Алфа Рисърч за отражението на кризата с коронавируса върху българските граждани и стопанските субекти, проведено 13-23 април 2020 г. Резултатите са обявени в началото на м. май 2020 г.

Неочакваната криза COVID-19

Очаквания за дългосрочни проявления на кризата за застрахователния бизнес:

➤ Понижаване на премиения приход общо за пазара, последвано от период на застои и по-бавно възстановяване:

- нарастването на безработицата и намаляването на доходите и жизнения стандарт на големи групи от населението ще се отрази в масовите застраховки в общото застраховане и в животозастраховането;

- бавното възстановяване на някои от най-силно ударените от кризата сектори на икономиката (туризъм, транспорт и други) ще доведе до трайно понижаване на приходите на застрахователите по свързаните с тях линии бизнес, а възстановяването им ще следва темпа на възстановяване на тези сектори;

- възстановяването на позициите от 2019 г. може да отнеме няколко години.

➤ Регулаторни последици: Можем да очакваме поредното затягане на регулаторната рамка на Европейско ниво, особено по отношение на изискванията към финансовото състояние на застрахователите.

➤ Промени в модела на обслужване на клиентите и дистрибуция на застрахователните продукти на организационно и комуникационно ниво: разширяване и подобряване на он-лайн услугите и преминаване към повече дистанционност в комуникацията. Колизия с българската законодателна рамка.

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Методика за определяне на размера на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, вследствие на телесно увреждане или смърт при ПТП

1. Обществената значимост на проблема:

Статистика на ПТП и травматизма при ПТП в България за периода 2011 г. – 2019 г.

Период	Тежки ПТП (брой)	Загинали	Ранени	Общ травматизъм
2011	6 698	657	8 303	8 960
2012	6 717	601	8 193	8 794
2013	7 016	601	8 774	9 375
2014	7 012	660	8 640	9 300
2015	7 225	708	8 971	9 679
2016	7 404	708	9 374	10 082
2017	6 888	682	8 680	9 362
2018	6 684	611	8 466	9 077
2019	6 730	628	8 499	9 127
Общо 2011 - 2019	62 374	5 856	77 900	83 756

Източник: Статистика за ПТП на МВР, ГД Национална полиция

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Методика за определяне на размера на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, вследствие на телесно увреждане или смърт при ПТП

Статистика за брой жертви на ПТП на милион население за страните от ЕС и ЕИП за 2018 г.

- Норвегия (20)
- Швейцария (27)
- Великобритания (28)
- Ирландия (30)
- Дания (30)
- Швеция (32)
- Малта (38)
- Испания (39)
- Германия (39)
- Нидерландия (39)
- Финландия (41)
- Словакия (42)

- Словения (44)
- Австрия (46)
- Франция (50)
- Естония (51)
- Белгия (52)
- Италия (55)

Среден за ЕС
и ЕИП - 49

- Люксембург (60)
- Литва (61)
- Португалия (62)
- Чехия (62)
- Гърция (64)
- Унгария (64)
- Полша (74)
- Латвия (77)
- Хърватска (77)
- **България (87)**
- Румъния (96)

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Методика за определяне на размера на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, вследствие на телесно увреждане или смърт при ПТП

2. Юридическите измерения на проблема:

❖ Законодателната традиция:

- **ЗЗД от 1892 г.** първоначално предизвиква спор в правната теория и практика относно обезщетяването на т. нар. „морални вреди“, решен от ВКС през 1909 г.
- Действащият **ЗЗД от 1950 г.** изрично постановява, че „обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост“ (чл. 52)

❖ Съдебната практика и границите на чл. 52 от ЗЗД до ТР № 1/2018 г.:

- стабилна и постоянна до 1989 г., по отношение на кръга на лицата, имащи право на обезщетение (включва само най-близките: деца, родители и съпруг), и на критериите за определяне на обезщетенията - Постановления № 4/1961 г., № 5/1969 г. и № 2/1984 г. на Пленума на ВС.
- след 1990 г.: следва практиката относно кръга на лицата, имащи право на обезщетение, но със сериозни разминавания в преценката на критериите за определяне на обезщетението.

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Методика за определяне на размера на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, вследствие на телесно увреждане или смърт при ПТП

❖ Проблеми в съдебната практика:

- Определянето на обезщетението за неимуществени вреди в българската правна традиция почива не само на морални, но и на икономически критерии. Трудното или невъзможното доказване на имуществените вреди мотивира високи искове за неимуществени вреди, доказвани обичайно чрез свидетели.
- След 1990 г. се наблюдават сериозни различия в прилагането на критериите за определяне на обезщетенията по справедливост, което води до големи разлики в присъжданите обезщетения при сходни случаи. Непредизвикани от реални промени в обществено-икономическата среда скокове в обезщетенията, които откриват пътя за нови възходящи тенденции в присъжданите размери.
- Нелогично присъждане на по-високи размери на обезщетения за неимуществени вреди, причинени при ПТП по дела със застрахователи в сравнение със сходни вреди при други деликти и по дела, по които няма намесата на застрахователи.
- Субективизъм при преценката на приноса на пострадалия за настъпване на вредите – т. нар. процент на съпричиняване или „съвина“.

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Методика за определяне на размера на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, вследствие на телесно увреждане или смърт при ПТП

Как и защо Методиката се превърна в най-важният въпрос за застрахователната общност?

Катализаторът: Тълкувателно решение № 1 от 2018 г. на ВКС

Разширяване на кръга на лицата, които имат право да претендират обезщетение за неимуществени вреди в случай на смърт на техен близък: „по изключение всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени. Обезщетение се присъжда при доказани особено близка връзка с починалия и действително претърпени от смъртта му вреди“.

Аргументи: 1/ „промени в обществено-икономическите отношения, довели до нови характеристики на житейските и емоционалните връзки между близки, роднини и членове на семейството“ и 2/ „задължения за синхронизиране на българското законодателство с европейското“.

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Методика за определяне на размера на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, вследствие на телесно увреждане или смърт при ПТП

❖ Още проблеми след ТР № 1/2018 г.

- Разширява се кръга на субектите с право да претендират обезщетения за неимуществени вреди без да се адресира проблема със субективизма при прилагането на критериите за оценка на тези вреди. Постановените решения на ВКС за лица от разширения кръг след ТР № 1/2018 г. присъждат обезщетения в много широк диапазон от 12 хил. лв. до 80 хил. лв. напр. за братя и сестри.
- Мултипликация на риска: до ТР № 1/2018 г. средният брой лица, имащи право да претендират обезщетения за неимуществени вреди при смърт на близък при ПТП е 2.5, а след него нараства на 4.
- ТР № 1/2018 г. „събуди“ значителен брой приключени щети за неимуществени вреди в последните 5 години, които все още не бяха погасени по давност.
- Обезщетяването на лица от разширения кръг е масова съдебна практика след ТР № 1/2018 г., макар то да го определя като „изключение“ и да изисква „доказване на близката връзка и претърпените вреди“. Емоционалните болки и страдания се презумират, като следствие от роднинската връзка в редица съдебни решения.
- Силно повишена непредвидимост за застрахователите при определяне на застрахователните резерви по застраховка „Гражданска отговорност“.

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Методика за определяне на размера на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, вследствие на телесно увреждане или смърт при ПТП

❖ Законодателните промени след ТР № 1/2018 г. и Методиката:

- **Универсалност на уредбата на чл. 52 от ЗЗД:** обща за всички случаи на причиняване на неимуществени вреди от непозволено увреждане. Затруднения за специална законодателна регламентация за вреди при ПТП.
- **Законодателни промени в Кодекса за застраховането – чл. 493а (ЗИДКЗ – 7 декември 2018 г.):** специални разпоредби за обезщетяване на вредите при телесно увреждане или смърт при ПТП. При смърт се обезщетяват: а/ съпруг или лице, с което починалото лице е било в съжителство на съпружески начала, дете, вкл. осиновено или отглеждано дете, родител, вкл. осиновител или отглеждащ и б/ лица, извън б. „а“: по изключение, при претърпени неимуществени вреди, поради създадена трайна и дълбока емоционална връзка с починалия, причиняваща продължителни болки и страдания, които е справедливо да бъдат обезщетени (лимитирано до 5 000 лв. до влизане в сила на методиката).
- **Методика за определяне на размера на обезщетенията за неимуществени и имуществени вреди:** утвърждава се с наредба на КФН, Министъра на здравеопазването и Министъра на труда и социалната политика (чл. 493а, ал. 2). Проектът се изготвя от Гаранционния фонд.

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Методика за определяне на размера на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, вследствие на телесно увреждане или смърт при ПТП

3. Сравнителен преглед:

- **Правото на ЕС:** *Директива 2009/103/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно застраховката „Гражданска отговорност“ при използването на МПС и за контрол върху задължението за сключване на такава застраховка и Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за установяване на минимални стандарти правата, подкрепата и защита на жертвите на престъпления.*
- **Законодателство и практика на държави членки на ЕС:**
 - ✓ относно кръга лицата, имащи право на обезщетение: като цяло включва в близкия кръг роднини братята и сестрите и възходящи и низходящи от втора степен (Италия, Испания), най-тясно дефиниране (Великобритания), а още по-широко (Гърция, Германия, Франция и България в момента)
 - ✓ относно критериите за оценка на неимуществените вреди: по преценка на съда, но навсякъде има изградени от съдебната практика (Великобритания, Франция, Германия, Италия) или приети по законов път (Испания) методики, скали, насоки за прилагането на тези критерии. Пълната свобода на съдийската преценка като цяло е изключение (Гърция и България към момента).

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Методика за определяне на размера на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, вследствие на телесно увреждане или смърт при ПТП

4. Подходи за оценка на вредите по проекта на Методика: въвежда ясно разграничение между имуществени и неимуществени вреди с отделни методи за изчисляване на обезщетенията

тип вреда	видове вреди	начин на определяне на размера на обезщетението
Имуществени вреди – направени разходи	Разходи за лечение, медикаменти, за специални средства и храна, за домашни грижи, за преустройство на жилище заради специални нужди и др.	Запазва се съществуващата практика за обезщетяването им само при <u>доказване на разхода с документи</u> .
Имуществени вреди – пропуснати ползи	Загуба на доход на пострадалото лице или загуба на издръжка на наследниците на починалото лице	Следва се испанския модел, като се използва <u>актюерски подход за оценка</u> на тези вреди.

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Методика за определяне на размера на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, вследствие на телесно увреждане или смърт при ПТП

тип вреда	видове вреди	начин на определяне на размера на обезщетението
Неимуществени вреди	Болки и страдания при травматично увреждане	<ul style="list-style-type: none">• Следва се испанския модел в комбинация с френския опит• Класификация на анатомо - функционалните последици от травматични увреждания и <u>точкова система за оценяване.</u>
Неимуществени вреди	Емоционални болки и страдания от смъртта на близък човек	<ul style="list-style-type: none">• Испанската структура с размери, близо до френската практика.• <u>Основна вреда</u>• <u>Особена вреда:</u> възможност за прилагане на коригиращи фактори увеличаващи обезщетението според тежестта на вредата• <u>Вреда от изключителен характер:</u> вреди, при отчитане на особено тежки фактори.

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Методика за определяне на размера на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, вследствие на телесно увреждане или смърт при ПТП

5. Нуждата от методика:

- **Баланс** между по-широк кръг лица, имащи право на обезщетение за неимуществени вреди за смъртта на техен близък (от една страна), и ясни, обществено обосновани и приемливи критерии и методи за определяне на тези вреди (от друга). Ефективен и справедлив механизъм за остойностяване на вредите с превес на реално претърпените, установими и обективно оценими вреди.
- **Предвидимост** на присъжданите обезщетения, която ще засили общественото чувство за справедливост и ще осигури възможност на застрахователите за по-коректна оценка на риска и заделяне на достатъчни резерви за обезпечаване на бъдещите плащания.
- **Синхронизация с европейските системи** - във всички европейски страни действат правила за определяне на обезщетенията в различна форма и рамки, които подпомагат и служат за ориентир на съдийската преценка. В препоръките на ЕС за реформи за 2019 г. е подчертана необходимостта от методика, с аргумента че ясно определените правила за обезщетяване ще улеснят установяването на по-хармонизиран подход при съдебните решения за размера на обезщетенията.

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Въвеждане на бонус - малус система при формиране на застрахователните премии по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“

1. „Бонус – малус“ е система за корекция на застрахователната премия, която следва да заплати притежателя на полицата в зависимост от историята на претенциите и/или нарушенията на правилата за движение по пътищата.
2. Кодекс за застраховането (2016 г.) – чл. 490, ал. 5 – въвежда системата „бонус – малус“ като задължителни „единни изисквания за коригиране на застрахователната премия по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите в зависимост от поведението на водача при движение по пътищата и/или причинените щети“. Съвместна наредба на КФН, МВР и МТИТС, като се отчита и становището на ГФ.
3. **Две основни функции:**
 - **Превантивна функция**, като елемент на държавната политика за безопасността на движението по пътищата: мотивира водачите за спазване на правилата за движение по пътищата, като действа стимулиращо и наказващо и по този начин допринася за повишаване на безопасността и намаляване на травматизма.
 - **Застрахователно-техническа функция**: поведението на водача е коригиращ критерий към тарифите на застрахователите по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. Коефициентът за корекция дава на застрахователите важна за управлението на риска информация.

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Въвеждане на бонус - малус система при формиране на застрахователните премии по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“

4. Сравнителен поглед към системите „бонус – малус“ в Европа:

- **Регулаторен източник на съществуващите „бонус-малус“ системи:** държавен, нормативен (Франция, Италия, Унгария, Румъния) и вътрешно-пазарен (Нидерландия, Латвия).
- **База на системата:** претенциите (исковете, щетите) - Италия, Унгария, Румъния, Нидерландия или смесена (претенции и нарушения) – Франция;
- **Съществени различия в основните параметри на „бонус – малус“ системите:**
 - прилагат се към поведението на собственика на МПС (Италия, Румъния, Латвия) или на притежателя на полицата (Франция, Унгария, Нидерландия);
 - регистриране и на други водачи в полицата (Франция, Румъния);
 - обхват на системата за юридическите лица: изключени изцяло (Нидерландия, Люксембург), базирани на историята на претенциите на юридическото лице (Италия), на регистрирания водач (Франция, Латвия) или на отделното МПС (Румъния).

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Въвеждане на бонус - малус система при формиране на застрахователните премии по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“

5. Проектът за система „бонус – малус“ в България:

- **Принципни положения на предлаганата „бонус – малус“ система:**
- **Базирана на тежките нарушения на ЗДвП и престъпленията по НК.** Претенциите (щетите), както и нарушенията в чужбина остават извън нея – АБЗ ще настоява за включването им на втори етап. Цели превенция за нарушения и престъпления, които са с висок риск и са причина за ПТП с травми и човешки жертви, чрез санкционирането през застрахователната премия.:

Ниво 2

„Бонус – малус“ рисков коефициент,
отчитащ нарушенията на ЗДвП и престъпленията по НК

Ниво 1

Базова застрахователна премия,
определена по тарифата на застрахователя с прилагане на съответните отстъпки и надбавки, при отчитане на тарифните му критерии, като история на щетите, кубатура на МПС, място на регистрация на МПС, възраст на водача и др.

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Въвеждане на бонус - малус система при формиране на застрахователните премии по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“

5. Проектът за система „бонус – малус“ в България:

- **Принципни положения на предлаганата „бонус – малус“ система:**
 - Търси поведенческо въздействие, като водещо е поведението на водача, но се отчита и това на собственика на МПС (ако е водач или ако предоставя МПС на нерегистрирани в полицата водачи).
 - Въвежда регистрация в полицата и на други водачи, различни от собственика и притежателя на полицата, с последици за прилагането на „бонус – малус“ класа.;
 - Включва и юридическите лица: прилага се към регистрирания в полицата водач, а ако няма такъв – към собственика.;

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Въвеждане на бонус - малус система при формиране на застрахователните премии по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“

5. Проектът за система „бонус – малус“ в България:

- **Параметри на предлаганата „бонус – малус“ система:**
 - **Фактори, свързани с поведението на водача:** влезли в сила наказателни постановления и фишове (вкл. електронни) за извършени административни нарушения по ЗДвП и влезли в сила присъди за престъпления по НК:
 - 7 категории фактори;
 - включват нарушения, които на база на анализите на ПТП са честа причина за ПТП или носят висок риск от ПТП, при което да се причинят тежки вреди – травматични увреждания или смърт: превишение на скоростта, изпреварване, създаващо непосредствена опасност за живота, управление на МПС в нетрезво състояние и други;
 - включват престъпления по НК, свързани с причиняване на тежка и средна телесна повреда или на смърт при управление на МПС, както и квалифицираните случаи към тях;
 - всяко нарушение/престъпление носи определен брой наказателни точки.

Големите проекти във фокус през 2020 г.

Въвеждане на бонус - малус система при формиране на застрахователните премии по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“

5. Проектът за система „бонус – малус“ в България:

- **Параметри на предлаганата „бонус – малус“ система:**
 - **„Бонус-малус“ клас:** проектът съдържа две алтернативни предложения – с общо 15 класа и с общо 20 класа. АБЗ подкрепя скалата с 20 класа, която осигурява по-плавен преход и по-висока ефективност на въздействие.
 - На всеки клас съответства коригиращ коефициент: за „бонус“ класовете: от 90 % до 75 %, а за „малус“ класовете от 110 % до 400 %;
 - Определя се автоматично от ИС на ГФ на база на данните в ИС на МВР и МП при вписването на водача в полицата. Прилага се коефициента на най-високия „бонус-малус“ клас между тези на посочените в полицата водачи.
 - **Стъпка на преминаване:** в по-горен (по-неблагоприятен) клас – 1 наказателна точка, а в по-долен (по-благоприятен) клас – 1 година без нарушения.
- **Права на собствениците и водачите:** на проверка на личния „бонус-малус“ клас през интернет страницата на ГФ и на възражение срещу определения „бонус-малус“ клас (до ГФ).

Благодаря за вниманието!

